

Baltzarin synkeä saaga

SANNA KAJANDER-RUUTH

Veijo Baltzarin *Phuro* (Tammi) on kirjailijan seitsemäs romaa-

LASSE KELITTO

ni. Kymmenen vuoden tauon ilmestynyt, melkein 600-sivuinen teos on massiivinen sukusaaga mustalaisten maailmasta ja kulttuurista.

Erikoinen nimi tarkoittaa kirjan mukaan koko mustalaiskansan myyttistä esi-isää, tarunomaista ensimmäistä Phuroa. Sana viittaa kertomuksessa jollakin tasolla myös kunkin suvun päämieheen ja patriarkkaan.

Phuro on tarina kahdesta nuoresta rakastavaisesta, Carajanista ja Gimarasta, heidän perheistään, suvuihistaan ja ympäröivästä mustalaisyhteisöstä.

Juonittelut ja valtataistelut kasaavat vuorenkorkuisia esteitä nuorten yhteisen onnetteen, ja onnettomien sattumien kautta ollaan pian verikoston ja väki-

Veijo Baltzarin romaani Phuro on tummasävyinen rakkaustarina.

vallan katkeralla tiellä.

Phuron tarinaa ei ole sidottu mihinkään historialliseen aikaan tai paikkaan. Paikantamattomuus lyö kirjan kertomukseen sadunhoitoisen, melkein lyrisen leiman. Se tekee myös tarinan henkilöihin samaistumiseen ja heidän toimisiensa ymmärtämisen tavanomaista vaikeammaksi, ainakin valtakulttuurin näkökulmasta.

Kertomuksessa on synkkä pohjavire – lukija aavistaa alusta asti nuorten rakastavien väijäämättömän kohtalon. Raskassoutuinen pessimismi tekeekin kirjasta haasteen. Sadunomaisuudestaan huolimatta se on kaikkea muuta kuin kepeää luettavaa.

Phuron parasta ja kiinnostavinta antia on modernien paimentolaisten kulttuurin vivahteikas kuvaaminen. Tavallaan kirja auttaa ymmärtämään sitä entistä paremmin, tavallaan taas syventää vieraan kulttuurin mysteeriä.